

Svar på motion om hbtqi-certifiering

8

2023KS456

Kommunstyrelsen

Datum
2024-03-22

Diarienummer
2023KS456 008

Svar på motion om hbtqi-certifiering

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 19 oktober 2023 § 132, att remittera motion från Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S), Marie Strid (MP), Roland Jonsson (MP), Sven-Åke Hallgren (V) och Björn Mattsson (V) om hbtqi-certifiering. Motionärerna önskar säkerställa att alla verksamheter inom Härryda kommun möter alla människor på ett likvärdigt sätt och bedömer att en hbtqi-certifiering kan bidra till att kommunen ger alla sina invånare trygghet och jämställdhet.

En viktig förutsättning för att göra insatser som stärker hbtqi-personers rättigheter och möjligheter, är att det finns tillräcklig kunskap om hbtqi och hbtqi-personers livsvillkor. För att nå detta arbetar förvaltningens verksamheter idag med olika insatser.

Förvaltningen har utrett förutsättningarna för hbtqi-certifiering och ser fördelar och positiva effekter med det. Att hbtqi-certifiera verksamheter är dock ett omfattande och kostnadskrävande arbete som innebär utbildningsinsatser, framtagande av handlingsplan samt uppföljningar. Kostnad och tidsåtgång för upplägget med hbtqi-certifiering är hög och förvaltningens bedömning är att en samordnad satsning med certifiering av samtliga verksamheter inte är aktuell. Det är dock möjligt för en enskild verksamhet att satsa på hbtqi-certifiering som en del i verksamhetens löpande utvecklingsarbete och satsning på kompetensutveckling.

Förvaltningen föreslår att motionen anses besvarad.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 mars 2024
- Motion om hbtqi-certifiering

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 19 oktober 2023 § 132, att till kommunstyrelsen remittera en motion från Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S), Marie Strid (MP), Roland Jonsson (MP), Sven-Åke Hallgren (V) och Björn Mattsson (V) om hbtqi-certifiering. Motionärerna önskar säkerställa att alla verksamheter inom Härryda kommun möter alla människor på ett likvärdigt sätt. Motionärerna bedömer att en hbtqi-certifiering är en av nycklarna som kan ge goda möjligheter för organisationen att ge alla dess invånare trygghet och jämställdhet.

Begreppsdefinitioner

Hbtqi står för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner. Transpersoner används som ett samlingsbegrepp för personer som inte upplever sig som cispersoner. En cisperson är en person där könsidentiteten sammanfaller med det kön man fick tilldelat vid födseln.

Nationell strategi och handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck

Hbtqi-personers formella rättigheter har gradvis stärkts i Sverige. Trots den positiva utvecklingen, drabbas fortfarande hbtqi-personer av diskriminering och andra kränkningar i det svenska samhället. 2014 beslutade regeringen om en nationell strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. I strategin framgår bland annat att det finns stora skillnader i hälsa mellan hbtqi-personer och heterosexuella och cis-personer. I synnerhet är den psykiska hälsan sämre bland hbtqi-personer. I strategin nämns också att hbtqi-personer har lägre förtroende för samhällets institutioner än heterosexuella och cispersoner och att unga hbtqi-personer i högre utsträckning än andra unga, uppger känslor av otrygghet, avsaknad av emotionellt stöd och brist på tillit till andra människor. Samtliga faktorer bidrar till såväl fysisk som psykisk ohälsa.

2021 förstärkte regeringen arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter ytterligare genom att besluta om en nationell handlingsplan. I den nationella handlingsplanen framgår en rad åtgärder inom olika verksamhetsområden och myndighetsfält som exempelvis äldreården, integration, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld, arbetet för att minska psykisk ohälsa och det suicidpreventiva arbetet. En viktig förutsättning för att göra insatser som stärker hbtqi-personers rättigheter och möjligheter, är att det finns tillräcklig kunskap om hbtqi och hbtqi-personers livsvillkor.

Certifiering av verksamhet

Det finns idag ett fåtal aktörer som erbjuder utbildning och hbtqi-certifiering av verksamheter.

Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL) är en av de största aktörerna inom kompetensutveckling och processledning inom hbtqi. RFSL har hbtqi-certifierat verksamheter sedan 2008.

RFSLs certifieringsprocess innebär följande steg:

- Ett uppstartsmöte med verksamhetens ledningsgrupp.
- Bildande av en arbetsgrupp som har extra ansvar för processen och samarbetar med utbildare från RFSL.
- En grundlig inventering av behov och utvecklingsområden.
- Verksamheten definierar sitt övergripande syfte och önskade mål med certifieringen.
- Verksamheten upprättar en verksamhetsanpassad handlingsplan för att nå uppsatta mål. Arbetsgruppen driver arbete med framtagandet av handlingsplan med stöd av RFSL.
- Utbildning som innehåller både föreläsningmoment med interaktiva workshops och webbutbildningar samt verktyg.

Handlingsplanen gäller för tre år framöver, vilket är den tiden som hbtqi-certifikatet är giltigt. Efter tre år kallas arbetsgruppen till en omcertifieringsworkshop för att få stöd i att uppdatera handlingsplanen för de kommande tre åren.

Tidsåtgången för en certifieringsprocess kan variera från två månader upp till ett år. Målsättningen med hbtqi-certifieringen är att alla medarbetare efter avslutad utbildning ska ha fått en ökad kunskap om hbtqi, normer och hbtqi-personers livsvillkor samt ha förhållningssätt för ett inkluderande bemötande. Verksamheten ska ha påbörjat ett förändringsarbete för en öppen och inkluderande arbetsmiljö samt ett välkomnande bemötande utifrån ett hbtqi-perspektiv.

RFSLs certifiering innehåller:

- 2 webbutbildningar á 40 min vardera
- 10 timmar föreläsarledd utbildning för all personal
- 8 timmar processledning för utsedd arbetsgrupp

Kostnaden för att certifiera en verksamhet genom RFSL, beror på gruppens storlek och om utbildningen sker på plats eller om den sker digitalt. Ett prisexempel på hbtqi-certifiering på plats för 16-30 personer är 165 000 kronor. Om utbildningen sker digitalt blir kostnaden 150 000 kronor.

Samkrafter erbjuder sedan 2018 kommuner, företag och andra organisationer kompetenshöjande insatser inom områden som jämlikhet, anti-diskriminering och inkluderande bemötande bland annat genom hbtqi-certifiering. Samkrafterns process för hbtqi-certifiering genomförs utifrån tre moment som samtliga innebär cirka en halv dags utbildning. Utbildningen varvar föreläsningar med praktiska moment där deltagarna antingen gör övningar eller diskuterar olika ämnen. Ett fjärde moment tillkommer med en workshop med en av verksamheten utsedd arbetsgrupp. Arbetsgruppen tar fram en handlingsplan med aktiviteter och mätbara mål. När denna handlingsplan är godkänd får verksamheten sitt certifikat. Samkrafter följer sedan upp handlingsplanen för att vara ett stöd i den fortsatta implementeringen

Under de tre efterföljande åren genomför Samkrafter årsvis uppföljning med anonyma enkäter och digitala möten för att stötta verksamheten att nå de mål som satts upp.

Målsättningen med utbildningen via Samkrafter är att verksamheten blir en trygg och inkluderande plats både internt och externt. En certifieringsprocess sträcker sig från två till fem månader.

Kostnaden för att utbilda en verksamhet genom Samkrafter varierar beroende på gruppens storlek och om utbildningen ges digitalt eller på plats. För verksamheter upp till och med 30 personer är kostnaden för en utbildning på plats från 78 000 kronor. 72 000 kronor om utbildningen sker digitalt.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för att certifiera kommunens olika verksamheter varierar beroende på verksamheternas storlek. En total kostnadskalkyl för att certifiera hela förvaltningen redovisas inte här, i stället exemplifieras de ekonomiska konsekvenserna genom kostnadsberäkningar för fyra olika verksamheter.

- Kostnaden för att certifiera verksamheten Fritid ungdom (16 medarbetare) blir 165 000 kronor via RFSL och 78 000 kronor via Samkrafter.
- Kostnaden för handläggarenheten inom socialtjänsten (19 medarbetare) blir på samma nivå.
- Kostnaden för vuxenenheten inom socialtjänsten (13 medarbetare) blir 120 000 kronor genom RFSL och 78 000 kronor genom Samkrafter.
- Kostnaden för Djupedalsskolan (70 medarbetare) blir ca 300 000 kronor.

I kostnadsberäkningarna ingår inte kostnaden för verksamhetens arbetstid samt eventuell vikariekostnad. Tidsåtgång för eventuell processledare, arbetsgrupp ingår inte heller i kostnadsberäkningen.

En möjlighet att underlätta finansieringen av genomförandet av hbtqi-certifieringar är Socialstyrelsens årliga statsbidrag på totalt 4,6 miljoner kronor. De statliga medlen fördelas till projekt som syftar till att öka kunskapen om hbtqi-personers situation i syfte att främja målgruppens rättigheter och möjligheter i kontakten med kommuner och regioner. En bidragsgivande satsning ska genomföras i samverkan med en eller flera organisationer som företräder hbtqi-personer.

Förvaltningens bedömning

Det är viktigt att möta alla människor på ett likvärdigt sätt, oavsett ålder, kön, sexuell läggning, funktionsvariation, religion eller annan diskrimineringsgrund. Arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter bidrar till de globala målen för hållbar utveckling genom det rättighetsperspektiv som Agenda 2030 genomsyras av och som kommer till uttryck i den centrala principen att ingen ska lämnas utanför. Att höja kunskapsnivån inom hbtqi-området bidrar till att stärka mänskliga rättigheter och flera av agendans mål.

Förvaltningen bedömer att det generellt sett finns ett behov av ökad kunskap inom området mänskliga rättigheter, där hbtqi ingår. Kompetensbehovet inom hbtqi-området tillgodoses i dagsläget genom att olika verksamheter tar initiativ till utbildningstillfällen för sina medarbetare. Utbildningsinsatserna varierar i omfattning. I vissa fall utbildas medarbetare med extern utbildare och i andra fall nyttjas intern kompetens hos medarbetare som utbildar sina kollegor.

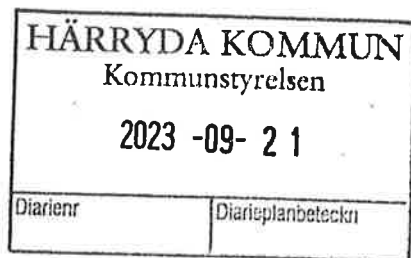
Förvaltningen ser fördelar och positiva effekter med att hbtqi-certifiera verksamheter, det skulle t ex ge förutsättningar för ett strukturerat arbete, ett mer inkluderande bemötande gentemot hbtqi-personer samt bidra till att stärka kommunens arbetsgivarvarumärke genom att visa att dessa frågor är prioriterade.

Att hbtqi-certifiera verksamheter är ett omfattande och kostnadskrävande arbete som innebär utbildningsinsatser, framtagande av handlingsplan samt uppföljningar. Kostnad och tidsåtgång för upplägget med hbtqi-certifiering är hög och förvaltningens bedömning är att en samordnad satsning med certifiering av samtliga verksamheter inte är aktuell. Det är dock möjligt för en enskild verksamhet att satsa på hbtqi-certifiering som en del i verksamhetens löpande utvecklingsarbete och satsning på kompetensutveckling.

Förvaltningen föreslår att motionen anses besvarad.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Motion: HBTQI-certifiering

Det är viktigt att all vår verksamhet blir HBTQI-certifierade. Certifiering handlar om att möjliggöra och anpassa verksamheterna för att skapa likvärdighet för alla våra medborgare. Det finns en stor grupp som är HBTQI. Härryda kommun skall möta alla människor på ett likvärdigt sätt. För att säkerställa detta är en HBTQI-certifiering en av nycklarna. Efter en genomförd certifiering finns det goda möjligheter för organisationen att ge alla dess invånare trygghet och jämställdhet.

Beslut:

Fullmäktige beslutar att kommunen och dess verksamheter ska HBTQI-certifieras.
Fullmäktige ger förvaltningen i uppdrag att initiera arbetet omgående.

För Socialdemokraterna:

Ulla-Karin Johansson

Patrik Linde

För Miljöpartiet:

Marie Strid

Roland Jonsson

För Vänsterpartiet:

Sven-Åke Hallgren

Björn Mattsson